

DE NATUUR IN

Programma excursiecommissie Zuid Limburg

- Zondag 2 jan. Nieuwjaarswandeling in de bossen rondom Gulpen, o.l.v. IVN-Heerlen. Vertrek parkeerterrein restaurant Gulperberg om 14.30 uur.
- Zondag 9 jan. Wandeling naar het Schimperbos, o.l.v. IVN-Vijlen/Vaals. Vertrek school Tentstraat om 14.30 uur.
- Zondag 23 jan. Busexcursie in de Eifel, omgeving Monschau, o.l.v. IVN-Heerlen. Over bergen en door dalen langs beide oevers van de Ruhr. Opgave door storting van f 6,50 voor leden en f 7,50 voor niet-leden op girorekening 1975799 t.n.v. De Natuurgids te Heerlen met vermelding „Eifeltocht”. De bus vertrekt vanuit Kerkrade, Heerlen, Geleen en Maastricht. Telef. 045-719355. De deelnemers krijgen nader bericht van vertrektijden.
- Zondag 30 jan. Busexcursie Münstereifel vanaf Effelsberg, o.l.v. IVN-Vijlen/Vaals. Opgave en inlichtingen bij dhr. v. d. Werf te Vaals, telefoon 04454-1492.

Excursieprogramma Veldwerkgroep

- Zaterdag 18 dec. Winter-wandeling in het Savelsbos. Vertrek om 9 uur vanaf het Bosquetplein 7, te Maastricht (lieft per auto). Terug ± 12.30 uur.
- Zondag 16 jan. Excursie winterkenmerken Bomen en Struiken. Vertrek om 14.00 uur vanaf het Bosquetplein 7. Terug ± 17.00 uur.

VERSCHENEN

ATLAS PROVISOIRE DES INSECTES DE BELGIQUE

cartes 301-400.

édité par Jean Leclercq.

Faculté des sciences agronomiques de l'état Zoölogie générale et faunistique, Gembloux (B.).

VERSLAG VAN DE MAANDVERGADERING

te Heerlen op 2 november

Voor een druk bezochte vergadering, waaronder een Amerikaanse studente, houdt de heer Friedericy zijn voordracht over enkele Amerikaanse natuurparken. Hij wijst erop hoe gemakkelijk men in dat land kan reizen, hetgeen aan een aantal dia's van kampeerterreinen wel duidelijk wordt gemaakt. Bezocht werden o.a. de Black Hills en het Yellowstone park. „Park” heeft daar een afwijkende betekenis met ons begrip park. Er komen zeer weinig autowegen in voor, dode bomen ruimt men niet op.

De grootte van het Yellowstone park is ongeveer 1/4 van het oppervlak van Nederland, het is een hoogvlakte, ongeveer 2000 m hoog en is omringd door bergen. De streek werd voor het eerst verkend in 1869 en kort daarop gereserveerd voor nationaal park.

Voor de opnamen van het landschap zijn indrukwekkend: geisers, meren, rivieren en vooral grillig gevormde sedimenten van kalk ten gevolge van uitkristallisatie van deze stof uit het hete water.

Behalve een aantal planten worden ook een aantal dieren vertoond, zoals bisonen, herten, zwarte beren bedelend bij de auto's en elanden die een merkwaardige rechthoekige kop met ezelsoren hebben en meestal in moerassen leven.

Dr. Bruna wijst op een tweede bloei van verschillende planten tengevolge van de lange, droge zomer, zoals *Prunus lauro-cerasus*, Laurierkers, en *Melandrium rubrum*, Dagkoekoeksbloem.

De heer Bult vertoont *Senecio palustris*, Moeraskruiskruid, een soort die zich van de meeste andere soorten, zoals *S. vulgaris*, Kruiskruid en *S. jacobaea*, Jacobskruiskruid, onderscheidt door zijn ongedeelde, lijn-lancetvormige bladeren. Hij komt voor in moerassige weiden en langs rivieren. Volgens Dr. de Wever, in de Lijst van in het wild groeiende planten in Zuid-Limburg, ook langs de Maas en daar vrij veel, maar nooit ver verwijderd van de oevers. Behalve langs de grote rivieren komt de soort ook voor in het subcentreurop-district (Achterhoek, Noord en Midden Limburg ten Oosten van de Maas) en het Kempens district

(Noord-Brabant en Noord- en Midden-Limburg). Spr. vond de soort bij Streythagen op een groot industrieterrein in aanleg op een vrij droog terrein.

Dr. Dijkstra vertoont een dwerg-sierras van mais. Mais komt oorspronkelijk voor in Zuid Amerika. Toen Amerika ontdekt werd trof men daar goed verzorgde maisvelden aan. De cultuur van de Azteken en Maya berustte geheel op mais. Dit was het volksvoedsel, het speelde een grote rol in de religie en werd ook wegens zijn schoonheid gebruikt voor sierstukken. Dat deze cultuur zich ver ontwikkeld heeft blijkt wel uit het feit dat men er reeds eeuwen geleden in geslaagd is een hoogwaardig voedsel te verkrijgen. Merkwaardig is tevens het feit dat men nu nog steeds niet weet uit welke wilde soorten, mais door kruising en selectie ontstaan is, terwijl dit wel bekend is voor de meeste graansoorten uit de Oude wereld. Volgens een

russische onderzoeker is een soort in die landstreek ontstaan waar de meeste variëteiten van die soort voorkomen. Door dit principe toe te passen op mais moet deze in Peru ontstaan zijn, maar uit welke wilde grassoorten is een vraagstuk dat nog niet opgelost is.

Tot slot geeft de heer Fred Hustings een overzicht van de stootvogeltrek over de steenberg van de S.M. Wilhelmina te Terwinselen; hij deed deze waarnemingen tesamen met de heer Peter Bout.

Totaal waargenomen:	voorjaar	najaar	totaal
Buizerd	21	24	45
Wespendief	—	41	41
Boomvalk	—	1	1
Smelleken	—	1	1
Ruigpootbuizerd?	—	1	1
Rode wouw	—	1	1
Sperwer	2	1	3

Roofvogeltrek 1971 Steenberg Wilhelmina.

	datum	uur	soort	in aantallen van	totaal	vliegrichting
1971	6 III	15.30/16.15	Buizerd	1, 1, 2, 2, 1, 1	8	N
		15.45	Sperwer	♂	1	N
	13 III	16.45	Buizerd	4	4	NW
	23 III	17.40	Buizerd	1	1	NO
	10 IV	15.20	Sperwer	♀	1	NW
		15.30/17.40	Buizerd	1, 3, 2, 1	7	NO
	13 IV	16.10	Buizerd	1	1	NO
	4 IX	9.15/10.20	Buizerd	1, 1, 1, 2	5	ZW
		10.15/15.55	Wespendief	1, 1	2	ZW
		10.30	Boomvalk	1	1	Z
	5 IX	10.45/17.15	Wespendief	1, 2, 1, 1, 1, 1, 1, 2, 1	11	ZW
		12.35	Buizerd	1	1	ZW
	9 IX	16.15/17.30	Wespendief	1, 1, 3	5	ZW
	12 IX	10.20/12.30	Wespendief	1, 2, 8, 2	13	ZW
	15 IX	17.00	Wespendief	1	1	ZW
	18 IX	15.35/17.00	Wespendief	1, 2	3	Z
	19 IX	12.45	Wespendief	2	2	ZW
	1 X	15.15/15.45	Wespendief	1, 1, 1	3	ZW
		15.30/16.50	Buizerd	5, 2, 2, 1, 1	11	ZW
	2 X	16.10	Smelleken	♀	1	ZW
		16.50/16.55	Buizerd	1, 1	2	ZO
		10.10	Sperwer	1	1	ZW
	10 X	10.50/11.10	Buizerd	1, 1	2	ZW
	*15 X	14.10	Ruigpootbuizerd	1	1	O
		15.00/15.30	Buizerd	1, 1	2	W
	16 X	16.00	Buizerd	1, 1	2	ZW
		16.25	Rode wouw	1	1	ZW

* ruigpootbuizerd 15/10 volgens vliegbeeld.